

մում ճնշեալ եւ տառապալիր լինակի էին դուռն փաթեալ եւ առջիւր կնքեալ. այլ հանգէս նորափետուր Փիւնիկից նորոյդ Արարատակ, որոյ առաջի երթայ Տէր, որ դրունք պղնձիք ոչ խորտակեսցին, եւ որ նիդը երկաթիք ոչ փշրեսցին: Յորմամ քաղաքի եւ յորմամ գեղջ ոչ դասնի Հայ որ, յորոյ ի մեռին դոյ եւ դրիչ, որ կարէ իրաղգած առնել զԱրարատոյ Թէ զինչ անցը վայելուը համազգային տեղեկութեան անցին եւ անցանեն յայսմիկ կամ յայնմիկ տեղւոց, եւ զինչ է շարժառիթն, զի ազգապարծամք Արարատոյ քարենամեսցի պտուղա ակնկալել եւ պահանջել եւ քաղել յամենատարած Թօնեաց. եւ միթէ ամենայն ծառք խարեսցեն զակնկալութիւն այդետեառն. եւ միթէ ամենայն տունկը եւ Յուփր արժանի լիցին դատապարտութեան ի հասումն, եւ Էր է կեդրոնական հանդիսիդ որպէս յերկնաբերծ դիտանոցէ, եւ ի հեռուստ այտի չտեսանել գայնոսիլ, յօրոց կարէ աղդ եւ հայրենին սպասել արդասեաց երախտազիտու. Թեան, որպէս ի հարազատ որդւոց. եւ մեծ մեղք չեն դմա, Թէ զանց արասցէ զայնորիք հնարիւր, գորը Նախախնամութիւնն եղեալ է ի մեռս նորա, եւ զտաղանդ համազգեաց չափայացուսցէ յօդուա հասարակաց, որում պարտաւոր եմք ամեներեան, որք կը բերեմ զանուն որդւոց եւ ծննդոց արդանտի սուրբ Եջմիածնի, մնեղոց եւ զարգացելոց անարատ կաթամբ մաքուր սունանց դորա:

Եւ յորժամ Արարատոյ հաստատուն դիցէ զգարշապար իւր յայս կուռ պղոտայն, յայնմ հետէ դիտնականց Գերմանացւոց եւ բովմանդսկ աշխարհի ոչ Թէ խարեբայութեան աղուէսադրոցմ դիցին ի նակատ աղդիս, այլ ամենաղէտու, ամենածանօթս, եւ ամենասեղեակս կոչեսցեն զէայս, եւ ի սուրբ Ա. Յուռդ հայեսցեն աւելի մեծաւ ակնածութեամբ, քան որպէս երբեմն ի գահն Հռոմաց, ուր որպէս ի դիտեական հայելոց, յամենայն վայրկնի տեսանի Թէ զինչ անցը անցանեն յոր եւ իցէ խորչիկ աշխարհի:

Ե Ր Ա Ր Ա Տ Ք Ա Ր Ի Ե Լ Պ Ա Ց Կ Ա Ն Ե Ա Ն

Թէև սակաւաթիւ, բայց և այնպէս կան բայց բայց անձնիք ումոնք՝ որոց համար ոչ իւշ նշանակութիւն չունին այսպիսի հրատարակութիւնք, սակայն մեք կասեմք, զի Յօդուածազրի պատացի դիտողութեանց մէջ դիու ևս բաւա-

կան որակասութիւնք կամ, որովիսիք գորել և Աւրարատ ամձագրոյս հաղորդելոյ համար արջարկ շատ անդամ՝ Խմբագրութիւնս թէ ամսագրոյս միջոցաւ հանդիրձ խոստամարք և թէ առանձինն նամակագրութեամբք աստի և անտի խնդրան է և կիսնդրէ, սակայն սակաւ երբէք կընդունի խընդրածները, և աւելի ուշիութեանն և ծուլութեանն արգելք կընի այսպիսի նպատակաց և հրահանգոց յաջորդութեանց: Աւելիք ուսումնական և բանագէտ հոգեւրականք ևս՝ որոց աւաւարկութիւնք եղած են, բայց արգելք ամսագրոյս մէջ եւ բեացել են և կ'ըսէին թէ ոչք ընդունել են և մեզ կաջակցին, և կամ քանիները՝ որք միայն իւրեանց անձանց . . . համար հոգալ սիրել են և կոիրեն, և կամ ցաւագար են. . . :

Մեզ կմնայ առժա հանակ մի ևս համբերել:

ՍՈՒՐՃԱՆԴԱԿՔ ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ.

ԸՆԿԵՇԵՍՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԶՄԻՒԹՆԵԱՆ

Այս թարեկացու և Համուածահաճոյ ընկերութիւնն ամենայն յաջորդութեամբ ըստացներով իւր մետասաներորդ տարին՝ անոր ել և մոից և գործողութեանց հաշուեցոցցակն մանրամասնաբար հրատարակած է: Յորմէ կըտեսնուի թէ Աղքատամահրաց ընկերութիւնն տարուան մը մէջ, (որ սկսած Մայիսի 1-ին 1872 վիշտացեալ է Աղքատիլի 30 1873) ժողովիք է և բաժանուական 721 դորուշ և գանձանական 721 դորուշ ուրոց վիրայ բանելով ուրիշ զանազան եկամուռու իւր 5000 դորուշ ընկ ամենայն կընէ 13.049 նուկ տարս ցյու մէջ ի նպաստ աղքատաց ըրած ծախքն կըհանի 21320 դորուշու Գիտել արժան է որ յիշեալ ընկերութեան անշաղութ և շարժական զոյքը՝ զրամական պահանջքով հանդիրձ, 37.067 դորուշ են:

Ընկերութիւնն այն տարուցն մէջ մահակալ 283 հիւանդ զարմաներ է և 748 տոքի վիրայ եղաց հիւանդ խոսամք տարել է:

Արդովեմք այս բարեպաշտ ընկերութիւնն, որ
քաջակերութեան արժանի է, և կը փութամբ առ
նոր ազգամասց անուանքը նշանակիլ առա
տանօր, որը ևն մեծարգոյ տեսքը

Գրիգոր Եսայիան, Ատենապետ,

Յավհաննէս Միրզա, Ատենապետ,

Ատենիան Տէտէիան, Գանձապետ,

Սարդիս Դ. Պապիլէր, Փոխ — առենադպիր,
Գալուստ Ա. Էման, Յարութիւն Փափաղեան,
Տօքմէօր Պ. Գ. Կոստանդիան, Պօղոս Թ. Պեր.
Ղամազեան, Սարդիս Թ., Զէլիքեան, և Վարդան
Փափաղեան

Արշակունիք թ. 962 Մայիս, 19.

Ի ՆՈՐ - ԶՈՒԴԱՑԵ

Նոր Ֆուղայէն Մարտ 7 ամսաթուով հետեւալ
աղբային լուրիը կը հաղորդեն մեզ:

Աւտորօհուարիստ մեծազօր կայսերութեան
պայծառափայլ գեսպանն (1) (որ իրքէ հրաւի-
րակ եկեալ էր ի Թէ՛րան ուղեկցիլ ընդ արեգակ-
նափայլ Ծաշին Պարսից ի Ա. Էննա), յերկրոր-
դումն Մարտի ժամանեաց աստ ի տես Սպահան
քաղաքի Թէ՛ և լու եղեւ գերա. Տէր Գրիգորիս
սրբազն առ աջնորդին մերոյ թէ Նորին պայծառ-
ռափայլութիւնն իրքէ պարզ իմ ճանապարհորդ
և ոչ գեսպանական իմասգը գայր բայց և այնպէս
Ն. բարձր Սրբազնութիւնն կանինեաց քաղաքա-
վարութեամբ առոքել զարժա. Փօխանորդ վար-
դապետն իւր ընդուածք ։ Նմանապէս մեծ պարոն
Ստենիանոս Պ. Աղանուրեանց պատուական աղ-
գային մեր, որ Մեծին Բրիտանիոյ վեհա. Թա-
գուհւոյն հիւպատոսն է աստ, որպէս և այլք, ընդ
առաջ ելին պայծառափայլ գեսպանին. Առավել-
ակ գերա. Առաջնորդին մեր զիտէր թէ սակաւ
ժամանակ ունէր մնալ առտէն, ուստի պատուի.

(1) Դեսպանին անունն է կոմ ՎԱՐՅՈՐ Տուզպէք. Թեւո-
միսուս, որ հարկու հրաւիրուի պաշտօն եւ կատարած է,
բայց ոչ կարծերք թէ Պարսից Շահն ի գննեա Հանապար-
հարդութեան ազեկից լինեաւ համար յուղարկեալ է ի Թէ՛-
րան:

րեաց արժա. Փօխանորդին իւրօյ ննդրել ի Նորին
պայծառափայլութեան նշանակիլ գժամն՝ յորում
կարող էր ընդունել զայցելութիւն Ա. Առաջնոր-
դին մերոյ, առ որ պատասխանեալ էր գեղեցիկ
իմն քաղաքավարութեամբ՝ թէ ինքն ունի յայց
ելանել նմա, որպէս և կատարեաց վլուստումն
իւր՝ ի շրջորդումն ամսոյս յաւուր Կիւրակէի
գալուլ ի գերահաջուկ վանս Ամենափրկչեան, ուր
արժանաւոր մեծարանոր ընկալեալ եղեւ Գերա,
պրազն Առաջնորդն մեր յայտնեաց Նորին պայ-
ծառափայլութեան զիզձ իւր մեծափափաք հիւ-
րընկալելոյ զնա առ ինքն ի վանս. բայց որովհե-
տե գեսպանն ժագաւորական հիւր էր ի Ապահան,
ուր միայն զերիս աւուրս ունէր մնալ, ուստի չը-
կամեցաւ փոխադրել զբնակութիւն իւր Յայն-
ժամ՝ Նորին Սրբազնութիւնն յաւել ասել նմա,
զի գոնէ հաճացի ընդունել զհրաւ էր իւր ի ճաշ
կեաօրեայ, զոր կամէր պատրաստել ի հնադերու-
գումն ամսոյս ի պատիւ. Նորին պայծառափայլու-
թեան հրաւէր, որ հաճութեամբ օրտի ընդու-
նելի եղեւ ի նմանէ, Քերկրալի սրտիւ ունկն մա-
տուցանէաք բանից պայծառափայլ գեսպանին,
որ ի տեսակցութեան այսմիկ յարգանօք և քա-
ղաքավարութեամբ զիհանայր զընդունելութիւնէ
Ա. Եհա. Սրբազնագրյն Հայրապետին մերոյ, մինչ
էրն ի ուր թ. թ. թուն, և զովէր զհնութիւն պրոյ
էջիածնի. Գրիմէ ժամ՝ մի մնացեալ առ գերա-
պատիւ. Առաջնորդն մեր, Նորին պայծառափայ-
լութիւնն ցանկացաւ տեսանել զեկեղեցին սրբյ
Վանաց. և զնաց ընկերութեամբ ։ Ա. Սրբազնու-
թեան Յիշեալ եկեղեցին արդարեւ յոյժ զեղե-
ցիկ և նշանակութեան արժանի է. թէ ըստ հո-
յակապութեան և թէ ըստ փառացի տեսոյն. զի
յանձնայն յորմանս իւր գեղեցիկ ճարտարու-
թեամբ նկարեալ գտանին պատկեր պատմաւ-
թեանց Հնոյ և Նորոյ Կամակարանի, զորա և Նորին
պայծառափայլութիւնն ոչ սակաւ գովեաց. Ազա-
ի մեկնին իւր, գերա Գրիգորիս Ա. Վաղեպետակա-
պոսն վերստին յախտեաց զիմափաք իւր ի կա-
տարել զիմափաք այցելութեան իւրօյ զայց-
տիւս. իսկ գեսպանն վեհանձնութեամբ իմ կրկ-
նեաց թէ չկամէր զաշխատութիւն զայս տալ
նմա:

Նորին պայծառափալութիւն՝ ըստ խոստման իրոյ, ի հինգերրորդումն ամսոյ՝ ի Խոտասան ժամնել ըստ Եւրոպացւոց, բարեհաճեցաւ պատուել զաղդ մեր՝ շնորհաբեր գալստեամբ իւրով ի ճաշ յև նենափրկչեան վանաւ և սեղանի անդ, որ արժանաւորապէս զարգարեալ էր, բայց յայլց պատուաւոր անձանց՝ գոտանէր նա և Հայկազուն մեծաշուք հիւպատուն Մեծին Քրիստոնիոյ. և ի ժամ ուտելոյ զմիրոս, հետ զհետէ առաջարկեցաւ ի գերա, սրբազան Առաջնորդէն մերմէ ըմպել զինի. ի բարեկենդանութիւն օգոս. կայսեր Աւտորիօհունգարից, որպէս և արեգակնախափառ Հային Պարսից. Ըստ առաջարկութեան Նորին պայծառափալութեան՝ ըմկեցաւ նա և զինի ի կինդանութիւն Աւեհա Հայրապետին մերոյ, Նորին արժանաւոր ներկայացուցիչ գերա. Տէր Գրիգորիս արք՝ ովեակոսոսին և Համայն ազգին Հայոց. Նորին Սրբազնութեան առաջարկութեամին դարձեալ ըմկեցաւ զինի ի բարեկենդանութիւն զինի մը նալց իրու զերիս ժամ, մեկնեցաւ ի վանաց, մատուցանելով գերա. Առաջնորդին մերոյ զանկեղծ շնորհակալութիւն իւր և յայտնելով նման թէ ընկալեալ համարի զփախադարձ այցելութիւն նորաւ.

Աւտորօհունգարից դեսպանն ի հետեւալ աւտորն, այսինքն ի Յ Մարտի մեկնեցաւ աստի առունենապէս առ ի վերադառնալ ի Թէհրան.

Ա. 2.

ԱՅԲՈՒՀՈՒՐ ՊէՅԻ.

Օդոստափառ Սուլթանը բարեհաճեցաւ փոխել Եղիսպոսի բարձրապատիւ Խորիլին թարգման Երաման վանափառ Սրբաչամ պէյի պատուանշանը, և առ աջին առունենի Օամանիյէ պատուանշանը շնորհեց.

Համանփայլ Երբահամ պէյ՝ այսպէս հետզհետէ յաստիճանէ աստիճան բարձրապատիւ Խորիլին շնորհաց արժանանալով՝ մեծ պատիւ կրերէ ընդհանուր Ազգիս.

Աւրախութեամբ կյաւելումք, թէ Նորին կայսերական վեհափառութիւնը իւր ձեռք շնորհեր է յիշեալ բարձրաստիճան շքանշանը, ուսկից կիւմացուի թէ որշափ մեծ համարում ունի լինափայլ Երբահամ պէյի վրայ.

Փառք թ. 797. Յունի 13.

ԲԱՐՁՐ. ԽՏԻՎ.

Բարձր. Խտիվը 50 սոկի շնորհեր է Հիսարուաղքատիկ վարժարանին ի նպաստ և խոստացեր է նաև այդ կիսաշէն շէնքն աւարտել.

Օբագիր թ. 975. Յունի 27.

ԱՍՈՐԻՈՑ ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ.

Խառն ժողովց ներկայանալի ինկորոց մէջ աւելցաւ «Ասորոց բաժանման», անունով խնդիր մալ: Ասորոց նորընտիր կամուզիկոր՝ որոյ վաներացման հրովարտակն տակաւին եղած չէ Բ. Դու. Էն և որոյ ընտրութեան գէմ Ասորոց մեծագոյն մասը կը բաղքեն, ինպիր է կայսերական կառավարութեան որ այսուհետեւ Ասորիք բոլորին անկախ ըլլան Հայ պատրիարքարանէն և Բ. Դուռն աղ սորա ինպիրը մեր պատրիարքարանին զիսորդութեան յանձներ է:

Ահա այս է Նոր խնդիրը. Կարծեմք, թէ Խորին ուշադրութեան արժանի է այս խնդիրը. 2եմք կարծեր, թէ Ասորոց թիւն Տաճկաստանի մէջ 30 հազարէն աւելի ըլլայ և մեր պատրիարքարանի տրամադրութեան տակ գտնուելով՝ օգուտ ունենան. Հետեւաբար չէ թէ անոնց բաժանման, այլ անոնց բաժանմանէն մեր ազգին գալիք վեացոց վրայ Խորհել պէտք է:

Ասորիք՝ մեր պատրիարքարանի հպատակ զըտնուելուն պատճառաւ՝ մեր ազգային նուիրական տեղեաց մէջ ընդունելութիւն գտած են և ժամերգութիւն կընեն:

Մի գուցէ նոյն տեղեաց մասնակից համարին զերենք, և մեր այս օտարասիրութեան պատճառաւ ար վեաստիճար:

Փառք թ. 800. Յունի 27.

ՀԹՈՎՄ. ԱԶԳԱՅԻՆՔ.

Կերեի, թէ Հոռվմական ազգայինք վերջին օքրու զարձեալ յուղիլ սկսած են, Հակահառունեանց կողմանէ քանի մի պատուաւոր անձինք անցին շարժու բարձրապատիւ մեծ Խպարդոսին ներկայացան, Կլսեմք, թէ ասոնք կապահանջնեն Հասունեանց ձեռքը մնացած ազգային հաստատութիւններն ալ յանձնուին Հակահառունեանց, որք ազգովին ընտրեալ և տիրովին վահրացեալ զույն ունին իրենց:

Չեմք զիտեր, թէ Հասունեանք տակաւին մինչև երր պատի յամառին կենան, Դեռ չամուզու կյանքն ապահովական ողջամբ մասը կը կազմեն Հակահառունեանք, և կայսերական կառավարութիւնը ճանշնայով նոցա իրաւունքը՝ ինչպէս մինչև ցարդ նոյնպէս և այսուհետեւ տրամադիր է զանոնք գոհ ընել, Մեր Հասունեան ազգայինք ի զուր կ յամառին, ի զուր կոպասին. Տաճկատանի մէջ Վատիկան իւր արժանիքն աւելի ընդունելու թիւն չգտնէր, պէտք է հաշութեան ձեռք տան իրենց եղբարց, և միութեանի ու սիրով դորձն նոցա հետ:

Այս առաւոտ խմացանք, թէ երեկ բարձրապատիւ մեծ Խպարդոսին ներկայացեր են Հակահասունեանց և Հասունեանց կողմանէ երկերկու եկեղեցական և երկերկու աշխարհական:

Խաչ. թ. 801, Ցամք 30,

ՄԵՇԱԳՈՒՅԺ.

Գերապատիւ Յովհաննէս Խպիսկովոս Սէլենան երկարատև հիւանդութենէ մը վերջը (Յունիս 30) շարամ իրիկուն ժամը 12/ն միջոցները իր մահկանացու ընթացքը կ'փեց եօթանասնամեայ ծերութեան հասակին մէջ:

Գերապատիւ Խորէն Սրբազնան Նոր - Պէջ կիրակի առ առ օտ համարական Ս. Պատարագ մատոյց Գուզկունձուին եկեղեցւոյն մէջ և օծման հանդէսը կատարեց ի ներկայութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Թաղէոս Սրբազնի և ուրիշ Հայ և Յոյն եկեղեցականաց և բաղմաթիւ ժողովրդեան,

որոնք հանգուցելոյն մարմինը պատուելու համար հօն զիման էին:

Գեր. Խորէն Սրբազնան խիստ սրտաշարժ դամբանական մը խօսեցաւ և բոլոր ներկայ եղողները յարտասուս շարժեց: Յետոյ հանդիսաւոր թափութիւ հանգուցելոյն մարմինը Դուզկունձուին բոլոր փողոցները պարտցունելին և Յունաց եկեղեցւոյն առջւ Յոյն եկեղեցականք աւեստարան կարգալին վիրջը, կրկն եկեղեցի փոխադրուեցաւ և հօն թաշուեցաւ:

Հանգուցեցիալ Սրբազնութիւ մօտոյ Ճանցողները կը վկային թէ սա եկեղեցականութեան անարատ պահպանութեան նախանձախնդիր և եկեղեցւոյ Ընտիր վարդապետ մէր, և բաց աստի շատ պարագաներու մէջ ազգին ալ բազմադիմի ծառայութիւնները մատուցած, քանի մանդամ Կրօն. Փողովց անդամակցութեան պաշտօն վարած և Երեսիսանական պաշտօնին կոչուած էր:

Ասիս թ. 105. Ցամք 3:

ԱԼԷՄԹՃԵԱՆ.

Երէկ (Յուլիս 3) արդարութեանը վերջոցաւ Խառն ժաղովոյ վիրապահեալ Խնուրոց մէկն:

Ժողովն առ ոչինչ համարելով Վշէմթճեան Գրիգորիս վարդապետի՝ Գուզկունի զայմազամ հանդածանօթ Շախ - Հիւսէյին պէկի վրայ իւր նախորդ երկու ամբաստանական ծանր զրութեանց հակառակ՝ Մափսի միջոցաւ հրատարակել տըւած զրաւոր ու բերանացի բացատրութիւնները, վերջնական կ'բափի որոշեց որ Վշէմթճեան,

1. - Դադարի Երազնկայի և Բարերդի առաջնորդական պաշտօնէն:

2. - Երեկ տարիի որեւէ ազգային պաշտօն ըլուրէ, և ոչ ընտրելի և ոչ ընտրող ըլլայ:

3. - Երեկ տարիին վերջն ալ երբ պաշտօն վարել սկսի՝ Շախ - Հիւսէյինի գտնուած տեղէն հիոի մայ:

Խոնցմէտ զատ՝ կը լսեմք թէ Կրօնական ժողովոյն յանձնուեր է, մինչև որոշեալ ժամանակ մը եկեղեցական արարողութիւն կատարելու և Ս. Պա-

տարսու մատուցանելու կամ շմառուցանելու որոշումը մը տալ :

Ամսնաւորապէս Ս. Պատրիարքը առաջարկերէ Հքիզորիս վանք մը դրէել : Բայց այժ տառ ջարկութեան գործադրութեան համար որոշումը մը չէ տրուեր : Գրիզորիս վարդապետի համար՝ վանքի մը մէջ առանձնանոյթ աղէկ կրթոյ, որով հինգ իւր ըստօնն վրայ զղջալու և ապաշաւելու անդորր ժամանակ կանենաց :

Ալէսմէնեան երէկ Խառն ժաղըշյու առեանը կանչ չուելով՝ լոկ է իրեն համար արուած յիշեալ որոշում մնելով :

Երդ՝ կմասց Մասիսի Խմբադիրը : Սա պատժակից է Ա. Էամբանեանի որովհետեւ :

1. — Երազրական օրէնքը կտրամադրէ հաւառ ապատժիլ լրազրապետ մը, ե՞սէ սառ բարդութիւն ալ զանուի իւր հրատարակուած որ և է զրոյն տակ :

2. — Մասիս՝ իւր լրազրաց միջոցաւ հրատարակած է՝ ժողովրդեան աղխողորմ հանրազրերը, հանդերձ դիտողութեամբ :

3. — Մասիս՝ իւր լրազրաց միջոցաւ ծանուցած է Բ. Դունէն Շախ - Հիւսէ յինի համար հրամանագիր դրկուած ըլլովը :

4. — Մասիս՝ բարձից ծանուցած է՝ Պատրիարք քարանձն Շախ - Հիւսէ յինի համար թազրիրներ զրուած ըլլովը :

5. — Մասիս՝ հարստահարութեանց յանձնաժողովյու անդամ եղած, Շախ - Հիւսէ յինի հարստահարութեանց վրայ տրուած տեղեկութիւնները և Գրիզորիս վարդապետի ամբաստանական ծանր զրերը կարգացած, հարստահարութեանց տեղեկադիրն ստորագրած, և իւր լրազրոյն մէջ ալ պարծանօք յիշտարակած է տեղեկազրոյն տակ իւր ստորագրութեան ալ զանուիլը :

6. — Մասիս՝ ոյս ամեն տեղեկութիւններն ունէր, բայց յանձնեցաւ հրատարակել Ալէսմէնեանի նամակը՝ որ զավելով կդովէ զՇախ - Հիւսէ յին բռնաւորն, և նորա ամբաստանող ժողովուրզն՝ Առաջնորդներն, Պատրիարքարանը և Բ. Դունէն սուտ կհանէ :

Աչա, Մասիսի այս նողկալի մեղանկցութիւնները, զոր հրատարակել փոմեաց Փունջ, և Մա-

սիս՝ փոհանակ ինքը ինքն արդարացաւնելու՝ կառավարութեան զիմեյ, և ԱՓանջ հայուսոց, ըսկելով դատ բացաւ : Եշա, Մասիս՝ իւր այս նող կայի մեղանկցութիւնը մուտքութեան տակ թառ զելու համար է, որ Հայ և Հնադանէ բառերու սնուակիրը յարցոց, և ցարդ կշարունակէ զըստել նցն բառերուն վրայ՝ իւր քանի մը արքան եակներուն բերնով : Բայց անհնար է յարկահան անուսանացի պիտի մնայ Մասիսի այս մեղանկցութիւնը, ուրիշ բան է, եթէ ինչպէս հրապարակաւ դործեց յանցանքը՝ նոյնպէս ալ հրապարակաւ և պարզաբար խօսավանի իւր մեղքը մեղացոչէ և ուխտէ այսուհետեւ այսպիսի մեղաց մէջ չգունուիլ :

Փունջ պարծանք կհամարի՝ պյանիսի խնդրոյ մը պատճառաւ Աստիկանութեան դատարանները թափառիլն և լրազրական օրէնքը եթէ զՓունջ վերջապէս պատժէ Մասիսի արքարդը անուանող բառերուն համար, զարձեալ կփառաւ որի կիմմելի Փունջ, Մասիս ի զուր կջանոց, Մասիսի արքանեակները ի զուր կջանան կըբանին՝ սնուանարկել զՓունջ, Մասիս՝ հոյնոյան է Ազգին զէմ՛ թշուառ ժողովրդեան մը զէմ՛ :

Փունջ թ. 802, Յուլիս 4:

ԹԱՐՈՒՄ - ԳԻՍԱԿ ՊԵՅՑ

Ամսոյ (Յուլիս) 3 ին՝ Պօլոց Ազգայնոց մէջ համբաւուոր և արդինաւոր փայլած Թորոս - Գիսակ Պէտ տարաժամ, և յանկարծամահ զըկեցաւ իւր այս կեանքին :

Հանգուցեալ՝ աղնիւ՝ ողջամիտ միանգամայն պատճական անձ էր, Օսման. կառավարութեան ծովային զործոց նախարարութեան մէջ մէծ պատճոն և համարում ունէր, և աղջային զործոց մէջ ծառայութիւնների վարած և օգուաէտ եղած և բազմաց սիրելի էր բարեհամրոյր վարուքն և այլ արժանաւոր յատկութեամբն :